

Kraków, dn. 11.01.2024 r.

**Petycja ws. zmian dotyczących części ustnej egzaminu maturalnego
składana w interesie publicznym**

Podmioty wnoszące petycję:

Osoba reprezentująca:
Sebastian Peret

Wiktoria Noga

Monika Saj

Izabela Peret

Nataniel Brożnowicz

Adresat petycji:

Ministerstwo Edukacji Narodowej
Sz. P. Barbara Nowacka
Aleja Jana Chrystiana Szucha 25
00-918 Warszawa

Petycja ws. zmian dotyczących części ustnej egzaminu maturalnego składana w interesie publicznym

Szanowna Pani Minister,

Jako przedstawiciele grupy Maturalni, wspierający w przygotowaniu do ubiegłorocznej matury co drugiego ucznia w Polsce, zwracamy się z niniejszą petycją, wystosowaną na wyraźną prośbę i w imieniu uczniów przystępujących do matur od roku 2024.

Podkreślamy, że nasza prośba wynika z głębokiej troski o dobrostan i warunki edukacyjne uczniów. Zwracamy się z apelem o przemyślenie zmiany formy przeprowadzania matur ustnych z języka polskiego oraz języka obcego nowożytnego. Argumenty przytoczone poniżej, wynikają z realnych obaw i doświadczeń tysięcy uczniów, z którymi rozmawialiśmy w ubiegłym roku, a którzy obecnie masowo podpisują się pod niniejszą petycją.

1. **Stres związany z maturami ustnymi:** Matury ustne stanowią ogromne wyzwanie dla uczniów, zwłaszcza że niezdanie tego egzaminu uniemożliwia im kontynuowanie edukacji na poziomie wyższym. Uczniowie w tym okresie skupiają się przede wszystkim na maturach pisemnych z przedmiotów rozszerzonych, które są kluczowe dla ich dalszej edukacji. Jednak **obecność matur ustnych stanowi dodatkowe obciążenie, szczególnie dla tych, którzy zdają wiele przedmiotów na wysokim poziomie**. Matury ustne nie są istotne ani dla uczniów, ani dla uczelni, są natomiast znaczącym obciążeniem dla blisko **45% wszystkich maturzystów**, którzy zdają aż 3 i więcej przedmiotów dodatkowych, czyli w sumie podchodzą w ciągu 2 tygodni do aż 8-10 egzaminów.
2. **Przeładowana podstawa programowa:** Chociaż od przyszłego roku szkolnego zapowiedziano jej uszczuplenie o 20%, w obecnej sytuacji szkoły często nie są w stanie przygotować uczniów do matury ustnej. Skutkuje to sytuacją, w której **uczniowie są egzaminowani w sposób, do którego nie byli odpowiednio przygotowani**. Oczywiście być może istnieją szkoły, które przygotowują uczniów także do matur ustnych, jednak z relacji uczniów wszystkich województw w Polsce – zazwyczaj matury ustne są zupełnie pomijane na rzecz przygotowań do egzaminów pisemnych lub realizacji przepełnionej podstawy programowej.
3. **Losowość formuły matur ustnych z języka polskiego:** Obecny system matur ustnych, który łączy pytania jawne i niejawne, nie jest w pełni sprawiedliwy. Uczeń, nawet znający odpowiedzi na wszystkie pytania jawne, zawsze może trafić na pytanie zaskakujące. **To generuje dodatkowy stres i demotywuje do nauki**, ponieważ uczniowie czują, że ich wysiłek może być niewystarczający ze względu na nieprzewidywalność pytań. Ten egzamin, jak żaden inny, zna setki historii osób, które uzyskiwały wyniki poniżej swoich możliwości przez naprawdę trudne

i szczegółowe pytania, podczas gdy wiele osób uzyskało wysokie wyniki nawet bez specjalnego przygotowywania się do egzaminu, gdyż trafili na bardziej ogólne, w pewnym sensie „łatwiejsze” pytania. **Dochodzi do absurdalnych sytuacji, w których osoba uzyskująca mniej niż 30% z matury ustnej zazwyczaj bez problemu zdaje maturę pisemną** (która przecież jest zdecydowanie bardziej obszerna i bardziej adekwatnie pozwala ocenić wiedzę merytoryczną ucznia) – tak wynika z relacji osób egzaminujących w czasie matur.

4. **W czasie pandemii matura ustna nie była obowiązkowa.** Nie wpłynęło to jednak w negatywny sposób na wiedzę i umiejętności maturzystów. Uczelnie nie miały problemów z rekrutacją, a uczniowie przygotowujący się w tym trudnym czasie do rozszerzeń – mieli na nie więcej czasu i przestrzeni w swoich myślach. To pokazuje, że realizacja jej w tej formie jest bardzo możliwa do wdrożenia.

W związku z powyższym, rekomendujemy następujące rozwiązania:

1. **Zmiana roli matury ustnej:** Matura ustna powinna być traktowana jak **egzamin ósmoklasisty** – obowiązkowa, ale niewpływająca na zdanie lub niezdanie całej matury. Nie powinny obowiązywać progi punktowe zdawalności. Istnieje kilka uczelni w Polsce, które warunkują rekrutację wynikiem z matur ustnych – zdecydowana większość jednak w ogóle nie zwraca na nią uwagi. Dzięki temu stres związany z maturą będzie mniejszy, uczniowie zdający więcej przedmiotów rozszerzonych będą mogli z większą swobodą się do nich przygotowywać, a przy tym wszystkim nie zostanie zatracony główny walor matur ustnych, czyli realna wypowiedź słowna, na żywo przed egzaminatorami, która poniekąd odzwierciedlać będzie w przyszłości rozmowę rekrutacyjną do pracy, czy chociażby zaliczenia w formie wypowiedzi występujące na studiach.
2. **Usunięcie pytań niejawnych w maturze ustnej z języka polskiego:** Pozwoli to uczniom na pełne przygotowanie się do egzaminu, podobnie jak ma to miejsce w przypadku egzaminu na prawo jazdy. Skoro nawet na egzaminie na prawo jazdy nie ma pytań, które są niejawne, to tym bardziej na maturze, do której uczeń w czasie edukacji nie jest przygotowywany nie powinny się takowe znajdować.

Dzięki wprowadzeniu tylko tych dwóch powyższych poprawek matura ustna będzie rzeczywistą lekcją dla uczniów (a nie tylko egzaminem umiejętności, na które w szkole nie było czasu). Osoby, które się do niej przygotowują zyskają szansę na bardziej sprawiedliwe wyniki, zaś Ci, dla których ważne są przedmioty rozszerzone – będą mogli w spokoju przygotowywać się do matur, od których zależy ich przyszłość.

Warte podkreślenia jest to, że **wprowadzając te zmiany, system edukacji w żadnym stopniu nie ucierpi.** Na studia wciąż dostawać będą się najlepsi, uczniowie wciąż zdobywać będą wiedzę merytoryczną, przygotowując się do matur pisemnych, a same egzaminy pełnić będą dalej funkcję edukacyjną i sprawdzającą. Na zmianach zyskają głównie najbardziej ambitni uczniowie, którzy celują w wysokie wyniki z rozszerzeń, a także osoby ze

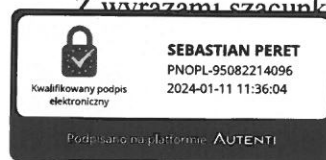
specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (np. autyzmem, nerwicą), którym system obecnie nie oferuje wystarczających rozwiązań.

Jesteśmy przekonani, że matury ustne mogą być przydatne w kształtowaniu umiejętności prezentowania wiedzy, przemawiania i wystąpień publicznych, które są ważne w przyszłym życiu zawodowym. Jednakże nie powinny one być źródłem strachu, paniki czy traumy, co niestety ma miejsce w obecnej formie egzaminu.

Wyrażamy chęć uczestnictwa w procesach dotyczących zmian w egzaminach maturalnych. Każdego dnia rozmawiamy z setkami uczniów, którzy otwarcie komunikują nam swoje obawy i potrzeby - wiedząc, że nie przejdziemy obok nich obojętnie. Współpracujemy z nauczycielami praktycznie wszystkich szkolnych przedmiotów, eduinfluencerami i metodykami nauczania, którzy także gotowi są swoją ekspercką wiedzą i ogromnym doświadczeniem wspierać wprowadzanie pożytecznych zmian w systemie edukacji.

Wyrażamy zgodę na ujawnienie na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej naszych danych osobowych w zakresie składania petycji.

7 wyrazami szacunku

Sebastian Peret

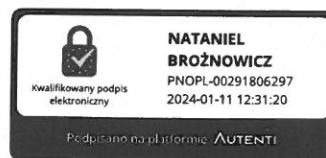
Wiktoria Noga

Monika Saj

Izabela Peret

Nataniel Brożnowicz